

Ο Ήφαιστος ουσιαστικά ήταν εργάτης. «Θεϊκός σιδηρουργός», όπως τον αποκαλεί ο Ζαν Ρισπέν, αν και ο τίτλος που του ταιριάζει περισσότερο είναι «πρωτοπόρος της σύγχρονης τεχνολογίας». Σε μια εποχή, κατά την οποία το πλαστικό και τα μικροσίπ ήταν άγνωστα, ο Ήφαιστος χρησιμοποιούσε τα μέταλλα, όχι μόνο για να κατασκευάζει σκεύη και όπλα, αλλά και για να δημιουργεί προγράμματα και να τα ρυθμίζει να λειτουργούν, κατά τη θέλησή του. Τα χρυσά ρομπότ που επινόησε για να μετακινείται, δεν ήταν παρά η πρώτη απόδειξη της ιδιοφυΐας του. Ο χαλκός ήταν το υλικό για να κατασκευαστεί ένα άλλο τρομερό ρομπότ: Ο Τάλως. Οι άρτιες τεχνολογικά παγίδες του δείχνουν πόσο προχωρημένος ήταν για την εποχή του.

Δεν είναι τυχαίο πως όλες οι παραστάσεις τον δείχνουν ντυμένο με τα ρούχα της δουλειάς, οι περισσότερες την ώρα της δουλειάς. Κουραζόταν να δουλεύει από το πρωί ως το βράδυ κι, όταν τελείωνε, σαν τακτικός τεχνίτης, μάζευε τα εργαλεία του, τα καθάριζε και τα τοποθετούσε στην ασημένια θήκη τους, να είναι έτοιμα και καθαρά το επόμενο πρωί.

Ανάμεσα στα έργα του συγκαταλέγονται η τρομερή ασπίδα του Δία, τα βέλη του Απόλλωνα και της Άρτεμης, το δρεπάνι της Δήμητρας, τα κύμβαλα που χάρισε στην Αθηνά και χάρη στα οποία ο Ηρακλής κατάφερε να εξολοθρεύσει τις Στυμφαλίδες Όρνιθες, το διάδημα της Αριάδνης, το περιδέραιο του Κάδμου και τα περίτεχνα και φοβερά όπλα που η Θέτιδα του παράγγειλε για τον γιο της Αχιλλέα. Ο ίδιος βοήθησε στο κτίσιμο των θεϊκών ανακτόρων στον Όλυμπο κατασκευάζοντας τις χάλκινες πλάκες, με τις οποίες στηρίζονταν οι τοίχοι. Κι έφτιαξε ειδικά για τον πατέρα του Δία έναν απαραβίαστο «γαμήλιο θάλαμο», που κλειδαμπαρωνόταν και άφηνε απερίσπαστο τον αρχηγό των θεών να χαίρεται τον έρωτα, δίχως αδιάκριτες ενοχλήσεις.

Ο απατημένος θεός

Ίσως να φταίει η ασχήμια του, ίσως η ψυχοσύνθεσή του. Όμως, ο Ήφαιστος δεν θεωρείται ιδιαίτερα δραστήριος στα ερωτικά παιχνίδια. Ακόμα και για να βρει σύζυγο, εκμαίευσε τη μεσολάβηση του Δία: Η εκδίκηση είναι φαγητό που τρώγεται κρύο κι ο θεός της φωτιάς την ετοίμαζε με υπομονή. Δεν μπορούσε να ανεχθεί ότι ήταν κουτσός, επειδή η μάνα του τον πέταξε στη γη. Έφτιαξε, λοιπόν, έναν ολόχρυσο θρόνο και της τον έστειλε δώρο. Η Ήρα θαμπώθηκε από το καλλιτέχνημα κι έσπευσε να το δοκιμάσει. Κάθισε στον θρόνο κι έντρομη διαπίστωσε πως δεν μπορούσε να ξανασηκωθεί. Αόρατα δεσμά ενεργοποιήθηκαν και την αιχμαλώτισαν. Άρχισε να καλεί σε βοήθεια αλλά κανένας από τους θεούς δεν ήταν σε θέση να αντιμετωπίσει ζητήματα προχωρημένης τεχνολογίας. Ούτε η δύναμη του Άρη έφερε αποτέλεσμα ούτε η σοφία της Αθηνάς. Αναζήτησαν τον δράστη. Τον βρήκαν αλλά αυτός αρνιόταν να κάνει ο,τιδήποτε. Ο Άρης προσπάθησε να τον αναγκάσει με τη βία, αντιμετώπισε τον αναμμένο πυρσό του Ήφαιστου κι έκανε πίσω. Ο Διόνυσος κατάφερε να τον μεθύσει αλλά και πάλι ο Ήφαιστος ζητούσε ανταλλάγματα. Ο Δίας του υποσχέθηκε να πραγματοποιήσει οποιοδήποτε αίτημά του και μόνο τότε η Ήρα ελευθερώθηκε.

Το αίτημα του μεθυσμένου Ήφαιστου ήταν να του δοθεί σύζυγος. Ο Ποσειδώνας, που δεν την χώνευε, τον έπεισε να ζητήσει την Αθηνά. Ο Δίας είχε δώσει τον λόγο του κι ο Ήφαιστος, περιχαρής, πήρε τον δρόμο για τον γαμήλιο θάλαμο. Η Αθηνά τον περίμενε οπλισμένη ως τα δόντια κι έτοιμη να του ριχτεί. Ο Ήφαιστος δεν μπόρεσε να την αντιμετωπίσει. Μεσολάβησε ο Δίας και η Αθηνά οδηγήθηκε στο νυφικό κρεβάτι. Όταν όμως ο γαμπρός ξάπλωσε δίπλα της, η παρθένα θεά με μιας έγινε αόρατη κι εξαφανίστηκε. Ο Ήφαιστος πείστηκε πως δεν υπήρχε προκοπή μαζί της κι άλλαξε το αίτημά του. Τώρα, ήθελε την Αφροδίτη. Όμως, ούτε με τη νέα του γυναίκα έμελλε να είναι ευτυχισμένος.

Ο Ήλιος του πρόφτασε ότι, μόλις στρίψει το βλέμμα του, η Αφροδίτη τον απατά με τον Άρη. Ο Ήφαιστος τους παρακολούθησε και το διαπίστωσε με τα μάτια του. Έφτιαξε, τότε, ένα δικής του επινόησης κρεβάτι και το έβαλε στη θέση εκείνου που φιλοξενούσε τους παράνομους εραστές. Όταν ανύποπτοι ο Άρης και η Αφροδίτη ξάπλωσαν αγκαλιασμένοι, αόρατα δεσμά ενεργοποιήθηκαν και τους ακινητοποίησαν σε στάση τρυφερή μεν, όταν κάποιος είναι μόνος, αλλά μάλλον γελοία, όταν υπάρχουν θεατές. Κι ο Ήφαιστος ανάγκασε όλους τους θεούς να παρελάσουν μπροστά από το ακινητοποιημένο ζευγάρι απειλώντας πως, αν δεν το κάνουν, θα τους κρατούσε εκεί αιώνια δεμένους. Η Αφροδίτη, όμως, δεν έβαλε μυαλό. Συνέχισε να απατά τον άντρα της όχι μόνο με τον Άρη αλλά και με άλλους. Λένε πως ο Διόνυσος είχε βρει το ευαίσθητο σημείο του αφελή θεού: Τον πότιζε κρασί, ώσπου ο θεϊκός σιδηρουργός έπεφτε αναισθητός από το μεθύσι, οπότε χαιρόταν ανενόχλητος τα κάλλη της πανέμορφης θεάς.

Από τις ελάχιστες ερωτικές περιπέτειες του Ήφαιστου, ιδιαίτερη σημασία έχει αυτή με την Καβείρα, την κόρη του Πρωτέα. Από την ένωσή τους γεννήθηκαν οι Κάβειροι, τα πνεύματα της φωτιάς που έμοιαζαν λίγο πολύ με τους Τελχίνες.

(τελευταία επεξεργασία, 12 Ιανουαρίου 2021)